

לדרכם של הרעים

(סוף מעמוד 4)

לחיי יוצריהם של הלחם והמים, לכל החיים.

וקבוצה חדשה בספרות נתבעת לנאי מנוח לא רק להארה המבוססת על השפת עולם אחת, אלא גם לשכלול הצורה: יצירה מרוכזת ומגובשת יותר, והכוונה היא בעיקר לפרוזה— וחשוב בנייני מכוון ומדויק יותר.

כלות-הנכש לתהות עייה ולהמשיל לה משלים.

ואולי תכונות אלה של שירתו הן המפנות את עיכר כשרונו למובנך של מלים — הניצוי עומקן בתוכן וביציל. כשרונו המפליג אוהב קשחותן של מלים — התרוותן הקצובה והקשה כ„עצמת הקשוחים“ שלו (ילקוט ג).

ב„ילקוט רי הופיע שחם בסיפור ראשון שלו ותכונותיו — תכונות שיריו זהו סיפור קצר-עלילה ורבי-הגות שמחברי מפליג בתנופות אינטלקט המיצאות את סיפורו ממסגרתה של כרוזה, אשר תוקי מיזה וקצב לה.

„הערבה! אם יש בנו תשוקות להזריע זרע — כיום לא על שום שראינו את הערבות השוממות ואת תיגית בתור ליתן התרכה?“ — ספק אם כך הוא. אך ההפשטה של השורשית בתשוקות ושיגובה אל העליונה בהשקפות, דרך זו האנפיינית ליצירתו של שחם, נוגדת לדרך השירה, המעיזה להמשיל גם את המיפשטת בהשקפות אל החושנית בתשוקות.

השירה מביאה את נשואיה עד נושאה: הרגש. האינטלקטואליזם מנשא את כל מני הרשמים והרשות של החיים אל מוני ההגיונות והמסקנות שלהם.

הסיפור „על סות הלכן“ מתפתל בחיפושים ובגישושים בדרכו למיצוי של הספק, של כל היכול להיות מוטל בספק. ומי יודע עד היכן היה מגיע שחם בתעיותי האינטלקטואליסטיים בסיפור זה, אילולא הצמיד עצמו לנושאו ובא על ידו לסוף טוב.

משמת הסוס הלבן בקרב עם השרפה, ושומר מרוט וחרוך חזר רכוב על סוס אחר, מרוט וחרוך מרוכבו, כשהוא משוטט בערבה הצחיחה והקודרת, גורי שת רעיונות מתנשאים בערבול — ידע כי: „שוב נשוב, אחי, לרתום את סוסינו האצילים והיפים, ואם חיינו האצילים שבעתיים, אל כל המחרשות אשר תצאנה המתחרות אל להבות האש“.

וכאשר נשאל השומר לפתע שאלה עניינית מאוד: „כלום מצאת את האתונות אשר ושדדו?“ — ענה: „לא!“ — „יו גם כשנסתכל הלה בפרצופו וראה את ברק עיניו הזוהרות נדמה היה כמסתיר משהו, כמסתיר איזה סוד השיב ונורא או אולי איזו מציאה גדולה שנומנה לו בהיסח הדעת...“.

קבוצת „הרעים“ מעידה על עצמה שהיא, הולכת בעקבות המהפכה של רנסקאית בספרות, אולם לא בדרך „המפולת“, כי אם בדרך „הלחם והמים“. — מכאן זכותו לתבוע מהם גאמנות לשירת הלחם והמים,